

preto, lebo sa obával, že mu ju oni položia: Čo robíš, Imro?! Kde si a čo robíš? Ozaj! Čo ak sa ho niekto, hoci po rokoch, opýta: Imro, a ty, kde si bol? Čo si robil cez celú vojnu? Ako sa ti podarilo z toho všetkého vybrádnut? Kto ti to vybavil? Prečo si nebol s nami? Prečo ťa nezavolali do rýchlej alebo do zaštvovacej divízie? Rúkali sme ľuďom chalupy, podpaľovali šopy a stodoly, a ty si doma robil hrdinu, možno si sa smial: Bojujú, a nevedia za čo! Ničili, vyhadzovali sme mosty, no z času na čas sme aj sami most potrebovali, a zase ktosi iný nám ho pred nosom vyhodil a vtedy sme sa obzerali: kde je Imro? Prečo nám nepomôže? Inde sme zase nastínali stromov a stĺkli z nich plť, spustili sa na nej dolu Donom k sýpkam a opevneniam Rostova; áno, pltníci slovenskí a slovenskí sediaci dobýjali Rostov a potom pomáhali Nemcom rabovať, rabovali a rozsýpali sovietsku pšenicu! Kde si bol, Imrich?! Čo si robil, hrdina?! Zjojkli sme pri Lípovci, ale tvoj hlas sme nepočuli. Možno si cítil s nami, odkiaľsi zo Slovenska si nás lutoval, hoci sme si ľútosť nezaslúžili. Videli sme tisíce a tisíce ľudí, tisíce živých a tisíce mŕtvych, tisíce vojakov i nevojakov, množstvá ranených a množstvá zajatcov, krdle a zástupy hladných a otrhaných civilov, s ktorými sme sa vedeli dohovoriť a ktorí by nás možno boli radi uvítali a uhostili vo svojich domovoch, keby sme ich o ne nepripravili, keby to neboli ľudia bez prístrešia, s vankúšom pod pazuchou a s prázdny m hrcom na chrbte, čo putovali nekonečne dlhými cestami. A my sme takisto šli ďalej, s hundraním lepili sa na nemeckú čížmu a vyhýbali sa gulkám červenoarmejcov, pod ochranou nemeckého bodáka tisli sme sa až na Kaukaz, sami seba sa spytujúc: sedliáčik slovenský, čo robíš, čo hľadáš na Kaukaze? Kde si bol, Imrich?! Čo si vtedy robil? Medzitým niektorí z nás prebehli k červenoarmejcom, ale ani tam sme ťa nenašli. Daromne sme sa obzerali, nebolo ťa tam. A potom, neskôr, v štyridsiatom štvrtom, čo si robil v štyridsiatom štvrtom? Odpovedz, hrdina! Povedz, čo si si vtedy vymyslel?! Aké si mal vtedy starosti? Ako si sa rozhodol a ako si sa držal? Čo si vykonal?

Cvrlíkali jesieňky.

Imro odprevadil Štefku domov. Chcel sa s ňou čím skôr rozlúčiť, no ešte musel počkať, kým Štefka odomkne a otvorí dvere. Stál pri nej a v duchu si vravel: „Bozkám ju a odídem!“ No Štefka si akoby náročky dávala na čas. Kľúč už bol vo dverách, stačilo ho skrítnuť, no ona sa neponáhľala. Obrátila sa k Imrovi, trochu sa striasla a povedala: – Brr! Zas do tej izby! Nevieš si predstaviť, ako nenávidím zatemené oblaky!

– Veď ich môžeš mať pootvárané. Prečo ich nemáš v noci otvorené? Pri otvorenom okne sa ti bude lepšie spať.

– Keby som sa nebála!

– A čoho? – spýtal sa Imro. Potom sa usmial neprítomným, nezúčastneným úsmevom, ktorý asi vôbec nesúvisel s tým, o čom hovoril, a pomyslel si: „Teraz už naozaj pôjdem!“ Zobzeral sa; hodil pohľad k sušiarňam a potom k bírešským bytom, no práve vtedy, keď už chcel Štefku konečne pobožkať, obrátila sa znovu k dverám.

Odomkla. Hneď aj otvorila dvere a vošla dnu. Imro váhavo prešlapoval z nohy na nohu, no predsa vkročil za ňou.

Dvere zostali odchýlené. Imro pristúpil k nej a akoby podvedome jej položil ruky na plecía a jemne ju objal. – Musím už ísť, – šepol jej do vlasov.

vybrádnut (expr.)

– megmenekül, ép bõrrel
megússza, kievickél

šopa

– csűr, fészter

vyhadzovať mosty

– levegõbe röpíti, felobbantja
a hidakat

stínať

– itt: kivág

stícať

– összeüt, összekalapácsol

sýpka

– magtár

otrhaný

– rongyos, lerongyolódott

pripraviť koho o čo

– megfoszt vkit vmitõl

prístrešie

– fedél, hajlék

bodák

– szurony

daromne

– itt: hiába

náročky

– szándékosan, készakarva

dávať si na čas

– idõt hagy magának, húzza
az idõt

zatmenený

– elsötétített

neprítomný

– itt: ábrándozó

nezúčastnený

– itt: szórakozott

váhavo

– határozatlanul, tétovázva,
habozva

odchýlený

– kissé nyitott, félig nyitott